

Detlev Blanke (1941–2016): Tuta vivo por interlingvistiko

Sabine FIEDLER & Cyril BROSCHE

El la germana tradukis Cyril Brosch

Interlingvistoj, esperantologoj kaj Esperanto-parolantoj ne nur de Germanujo, sed de la tuta mondo funebras pri unu el siaj plej gravaj kaj konataj fakuloj: La 20-an de Aŭgusto 2016 subite kaj neatendite mortis Detlev Blanke.

Detlev Blanke naskiĝis la 30-an de Majo 1941 en Neumünster (norda Germanujo) kaj kreskis proksime al la ĉebalta urbo Wismar. Kiel abituri-ento en 1959 li ekstudis ĉe la universitato de Rostock kaj poste dum kvar jaroj laboris kiel mezlerneja instruisto pri la germana kaj geografio proksime al Wismar. Jam en 1957 li memstude lernis Esperanton, kies movado ja en GDR (Orienta Germanujo) rajtis reorganizi sin nur depost 1965. Sed jam en la antaŭa tempo li agitis, kiel li mem esprimis, “duonlaŭleĝe”, prelegante pri Esperanto, gvidante kursojn kaj verkante artikolojn por gazetoj. En 1964 en Rostock li organizis la unuan interlingvistikan seminarion en GDR-a universitato. En tiu tempo Blanke jam aktivis internacie en TEJO.

De 1968 ĝis 1990 Detlev Blanke estis i.a. sekretario de la Centra Laborrondo Esperanto en Kulturligo de GDR, kiu nomiĝis ekde 1981 GDREA. En tiu tempo li sukcesis integri la asocion en internaciajn strukturojn, kunligi la organizan agadon kun faka kaj scienca laboroj kaj tiel havigi ioman sciencon rekonon al la planlingvo en GDR. De 1970 ĝis 1990 Blanke estis redaktisto de la gazeto *der esperantist*. Kiel vicprezidanto de GDREA li kontribuis al la unuanima kaj egalrajta kunfandiĝo de ambaŭ germanaj Esperanto-asocioj en Majo de 1991.

En 1976 Detlev Blanke doktoriĝis ĉe la Humboldt-Universitato en Berlino per verko pri kompara vortfarado Esperanto – germana, kaj en 1985 li tie habilitiĝis per verko ankoraŭ hodiaŭ grava, *Internationale Plansprachen* ‘Internaciaj planlingvoj’. Lia habilitiĝo estis la unua en interlingvistiko en la tuta mondo; tiel li helpis enkonduki tiun fakon en la sciencon mondon kaj pretigis la vojon por postaj studoj. En 1988 li fariĝis docento pri interlingvistiko en Humboldt-Universitato.

Multmaniere kaj daŭripove Detlev Blanke kontribuis al la evoluigo de interlingvistiko. Li kreis sciencajn strukturojn, kiuj instigas kaj helpas esplori interlingvistike kaj faciligas la publikigon kaj disvastigon de la rezultoj. Precipe menciindaj estas la fondo de la fakrondo interlingvistiko/esperantologio en la GDR-a asocio (1970) kaj de la *Gesellschaft für Interlinguistik e. V.* (GIL; Societo pri Interlingvistiko) (1991). De 1991 ĝis 2011 Blanke estis la prezidanto de GIL; poste ĝia honora prezidanto. Krome Blanke aktivis en la Terminologia Esperanto-Centro kaj en la Komitato de UEA (1977–1997). Blanke organizis multajn sciencajn aranĝojn, ekzemple la interlingvistikajn seminariojn en Ahrenshoop (1979–1989), la internaciajn fakajn seminariojn en Bad Saarow (1978–1990), la rondtablan diskuton pri interlingvistiko kadre de la 14-a Internacia Lingvistika Kongreso en 1987 en Berlino, aŭ la sekcion *Terminology Science and Planned Languages* dum la internacia konferenco *Professional Communication and Knowledge Transfer* honore al la centjariĝo de Eugen Wüster en 1998 en Vieno.

En 1978 Blanke ekigis la Esperantologiajn Konferencojn kadre de la Universalaj Kongresoj, kaj mem gvidis la plimulton de ili. Ĉi-somere dum la 101-a UK en Nitra jam la 39-an fojon okazis la EK, kun la partopreno de Blanke mem.

Internaciskale menciindaj estas krome la kunlaboro de Detlev Blanke en la *Center for Research and Documentation on World Language Problems* (de 1974) kaj lia aktiveco en la redaktaj komitatoj de *Language Problems & Language Planning* kaj *Esperantologio / Esperanto Studies*. Multajn meritojn Blanke perlaboris krome kiel bibliografisto. Ekzemple de 1992 ĝis 2010 kune kun Humphrey Tonkin li prilaboris la sekcion *Auxiliary languages / international languages* en la *International Bibliography of Books and Articles on the Modern Languages and Literatures*, eldonata de *The Modern Language Association of America*. Li estis korespondanto de la Akademio de Esperanto.

Oni devas precipe substreki, ke Detlev Blanke dum sia tuta scienca kariero zorgadis pri la kunigo de teoria kaj praktika laboroj. Li konsciis, ke serioza scienca esplorado de Esperanto ne eblas sen profundaj scioj de ĝia komunumo, kaj li sukcesis kombini sian esploron kun praktika agado movada.

Dum la lastaj jaroj Detlev Blanke precipe zorgis pri la daŭrigo de interlingvistika esplorado en la estonteco, por kio necesas antaŭ ĉio la konservado kaj disponigo de la ĝismunaj rezultoj. Li kaj lia edzino Wera Blanke preparis la postvivan transdonon de lia ampleksega faka biblioteko pri interlingvistiko kaj esperantologio al la berlina *Stiftung Archiv der Parteien und Massenorganisationen der DDR im Bundesarchiv* (SAPMO; Fondaĵo Arkivo de la partioj kaj amasorganizoj de GDR en la Federacia Arkivo). Tie jam nun troviĝas

aliaj materialoj, ekzemple pri la laborista Esperanto-movado, tiel ke iam tie haveblos unu el la plej grandaj kolektaĵoj pri interlingvistiko kaj esperantologio.

Detlev Blanke ricevis multajn honoraĵojn pro liaj meritoj sciencaj, ekzemple en 2011 li fariĝis honora membro de UEA. Okaze de liaj 60-a kaj 70-a naskiĝtagdatrevenoj aperis festlibroj, al kiuj kontribuis multaj kolegoj-interlingvistoj el la tuta mondo. Nur en Majo 2016 okaze de lia 75-a naskiĝtagdatreveno GIL organizis en la universitato de Lepsiko honoran kolokvion, en kiu partoprenis ankaŭ lia familio. En tiu kaj aliaj situacioj oni povis vidi, ke Detlev ne volis troajn laŭdojn, kaj ĉiam li substrekis, kia gravega parto de lia ne nur privata, sed ankaŭ scienca vivo estas lia edzino Wera. Liaj modesteco kaj malemo sin elmontradi evidentiĝis ne nur en privata rondo, sed ankaŭ en scienca medio: Detlev Blanke ne humilige instruis, sed subtenis, li ne aroge fikritikis junajn sciencistojn, sed kuraĝigis ilin al pliaj penoj (kaj tiel kuneblogis kelkajn interlingvistikajn karierojn), kaj kiam li polemikis — li ja neniam kaŝis siajn konvinkojn — tiam li traktis ĉiam la aferon kaj neniam atakis la personon.

Detlev Blanke postlasas eksterordinare grandan aron da publikigaĵoj, pri kiuj superrigardon donas lia bibliografio kun pli ol 1 200 titoloj, kiu aperis en 2011 eldone de Ulrich Becker ĉe Mondial. Inter 2011 kaj 2016 aldoniĝis pli ol 50 novaj publikigaĵoj, en la germana, en Esperanto kaj ankaŭ en la angla.

Ĝis siaj lastaj tagoj Detlev Blanke senlace laboris por la interlingvistiko, ne nur per siaj propraj kontribuadoj, sed ankaŭ per sia same grava bibliografia agado (ekzemple *Informilo por Interlingvistoj*). Por liaj posteuloj estos apenaŭ eble investi la saman energion grandegan, ŝtopi la breĉon, kiun postlasis lia subita morto. Ne gravas, je kiu aspekto — persona, organiza, aŭ scienca — Detlev Blanke dolorige mankos al ni.

Referenco

Becker, Ulrich, red. 2011. *Interlinguistik und Esperantologie: Bibliographie der Veröffentlichungen von Detlev Blanke. Interlingvistiko kaj esperantologio: Bibliografio de la publikaĵoj de Detlev Blanke*. Nov-Jorko, NY: Mondial.

Sabine Fiedler estas prezidanto de GIL; Cyril Brosch ties vicprezidanto.

Paperpoŝta adreso de la aŭtoroj: Universität Leipzig, Geisteswissenschaftliches Zentrum,
Beethovenstraße 15, DE-04107 Leipzig

Retpoŝtaj adresoj: <sfiedler@rz.uni-leipzig.de>; <kirilo81@gmail.com>

Ricevita 2016-09-07
Akceptita 2016-09-17